

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

Participation in Academic Administration of Teachers in Schools under the Sai Mai District Office, Bangkok Metropolitan

จิตติกร อนันธรรมกุล¹, กุลจิรา รักษนคร²

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, thitikorn.anan@northbkk.ac.th

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, kunjirar@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูจำนวน 241 คน โดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของทาร์โรว์ ยามาเน่ และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.964 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน 3) แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา ควรดำเนินการ ดังนี้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษาควรกำหนดนโยบายการประเมินที่หลากหลาย โปร่งใส และเป็นธรรม เพื่อให้การวัดและประเมินผลเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างถูกต้อง โดยควรจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน

คำหลัก: การมีส่วนร่วม, การบริหารงานวิชาการ, ครูเขตสายไหม

Abstract

This research aimed to: 1) study the participation in academic administration of teachers in educational institutions; 2) compare the participation in academic administration of teachers in educational institutions, classified by educational level, work experience, and size of the educational institution; and 3) study the guidelines for developing participation in academic administration of teachers in educational institutions under the Sai Mai District Office, Bangkok. The sample comprised 241 teachers. The sample size was determined using Taro Yamane's table, and the participants were selected through stratified random sampling according to school size. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire, with the index of item-objective congruence (IOC) ranging from .80 to 1.00. The overall reliability of the questionnaire was 0.964. The statistics employed for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and content analysis.

The results of the research found that 1. The overall level of teachers' participation in academic administration in schools under the Sai Mai District Office, Bangkok, was found to be high. The aspect with the highest mean score was the development of internal quality assurance systems and educational standards, followed by instructional management within schools. In contrast, the aspect with the lowest mean score was measurement, evaluation, and credit transfer, respectively. 2. The results of the comparison of participation in academic administration of teachers in educational institutions, classified by educational level, work experience, and size of the educational institution, showed overall significant differences. 3. Guidelines for teachers' participation in academic administration in educational institutions should be implemented as follows: In terms of measurement, evaluation, and credit transfer, schools should establish diverse, transparent, and fair assessment policies to ensure that assessment practices accurately align with the intended objectives. Furthermore, collaborative meetings between administrators and teachers should be organized to jointly determine appropriate assessment criteria.

Keywords: Participation, Academic Administration, Teacher in Sai Mai District

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดแนวทางสำคัญในการจัดการศึกษา โดยมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และสามารถพึ่งพาตนเองได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547) นอกจากนี้ หมวด 5 มาตรา 39 ยังได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรง เพื่อให้การบริหารจัดการมีความคล่องตัวและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจึงต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนในทุกมิติ ทั้งด้านความรู้ ทักษะชีวิต คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และความสามารถในการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ หลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นและทันสมัย กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายของหลักสูตร (พิชชาพร ชัยบุญมา, 2562) ในปัจจุบัน แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมได้รับความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติงาน และการประเมินผล ซึ่งส่งผลต่อความร่วมมือ ความรับผิดชอบ และประสิทธิภาพของการดำเนินงาน

สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ได้ส่งเสริมการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับมาตรฐานสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา (สำนักงานเขตสายไหม, 2557)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาแห่งชาติ และตอบสนองต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างยั่งยืน.

วัตถุประสงค์

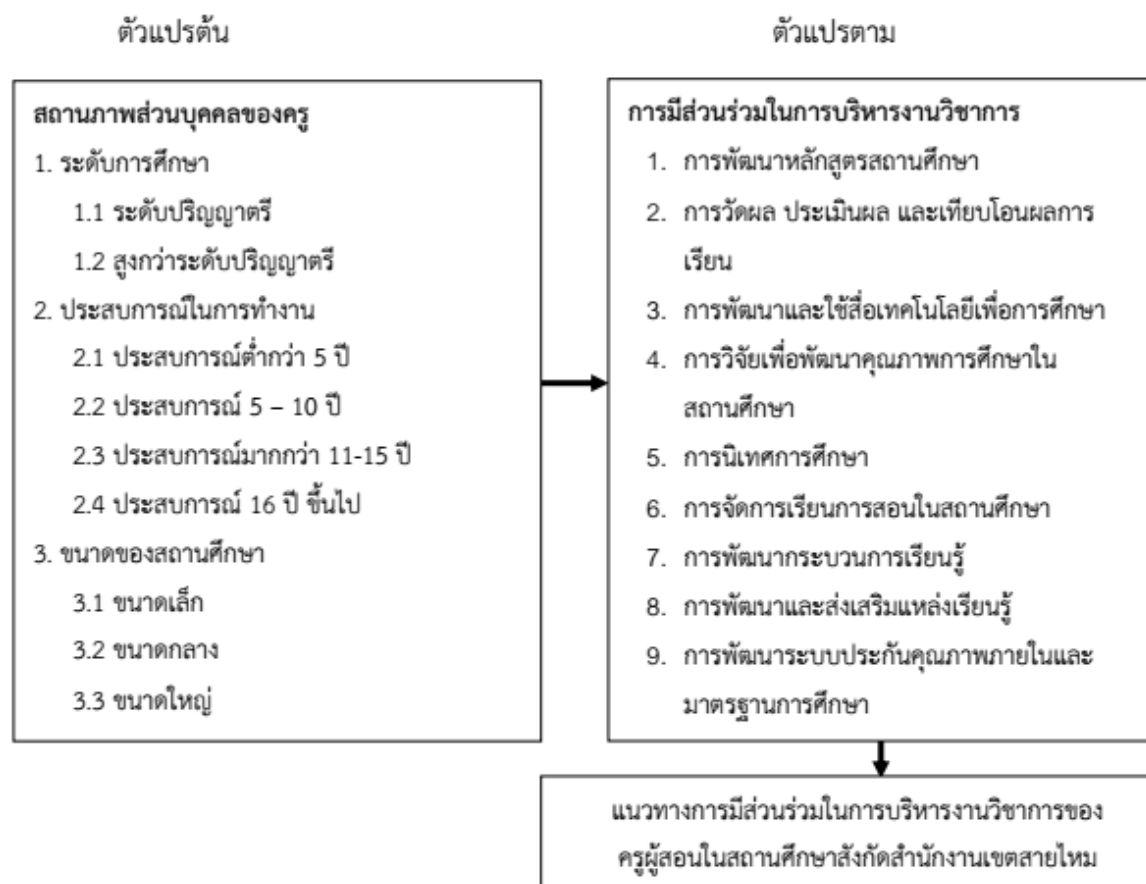
1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ ที่จะส่งผลการบริหารงานวิชาการได้สำเร็จ ลุล่วง ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อนำผลการวิจัยไปเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนโดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิด

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยของ กระทรวงศึกษาธิการ (2556), สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552), กมล ภูประเสริฐ (2555), สุทธิศรี คำมะโน (2560), อธิป นามรักษ์ (2560), ช่อผกา ศรีจันทร์อินทร์ (2561), ปริญญาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563), พิชชาพร ชัยบุญญา (2562), เหมภัส เหลลาแหลม (2564), และคิมบ็อกและนันเนอริ (1998) จากนั้นจึงนำมาสังเคราะห์เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิด ในการวิจัย ซึ่งสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยตามขอบข่ายงานวิชาการ 9 ด้าน ตามที่แสดงในภาพ 1 ซึ่งมี รายละเอียดดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
3. ครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 9 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 605 คน

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูผู้สอน โดยการคำนวณจากสมการของ Yamane (1973) ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 241 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้นภูมิ (Strata) และจากนั้นจึงใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิด ประกอบด้วยแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์

ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert, 1993) จำนวน 45 ข้อ ซึ่งครอบคลุมถึงกรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในทั้ง 9 ด้าน ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 3) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา 6) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 7) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 8) การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ และ 9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

1. ผู้วิจัยจะใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อสำรวจแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยจะใช้วิธีการเลือกกลุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน โดยผู้บริหาร และครูผู้สอน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูในสถานศึกษา

2. ทำการสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป นำแบบสอบถามนั้นเสนอให้กับคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตามเกณฑ์มาตรฐานที่ .05-1 เพื่อทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา นำมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งมีอยู่ระหว่าง .80-1 ทำการปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ

3. นำแบบสอบถามที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป พบว่าแบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ในช่วง .36-.85

4. นำแบบสอบถามที่ได้ผลการหาค่าอำนาจจำแนกมาแล้ว มาทำการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ตามสูตรของครอนบาค (Cronbach, 1990) โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .964 นำผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามอีกครั้ง เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ทำการขอหนังสืออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยได้จัดเตรียมแบบสอบถามพร้อมกับสำเนาหนังสือขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 241 คน

3. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามผ่าน Google Forms ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับมีจำนวน 241 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่าง

4. เมื่อได้รับแบบสอบถามที่ตอบกลับมาแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลเพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติและสรุปผลตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

5. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์เพื่อสำรวจแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยจะใช้วิธีการเลือกกลุ่มแบบเจาะจง จำนวน 5 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ
2. ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตสายไหม โดยจะใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โดยจะเปรียบเทียบข้อมูลตามระดับวุฒิการศึกษา โดยใช้การทดสอบ t-test เพื่อหาความแตกต่างที่มีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มต่าง ๆ
4. การวิเคราะห์ข้อมูลตามขนาดของสถานศึกษา F-test ประสิทธิภาพในการทำงานของครู โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการตรวจสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้วิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) เพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะของความแตกต่างอย่างละเอียด
5. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ เพื่อตรวจสอบและทำความเข้าใจความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนในภาพรวม การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยการตีความในรูปแบบของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ทำการสรุปและบรรยายผลการวิเคราะห์ความเรียงเพื่อให้เข้าใจถึงข้อสรุปที่ได้จากการศึกษานี้ อย่างชัดเจน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา โดยภาพรวมแต่ละด้าน ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครูในสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับการมี ส่วนร่วม	ลำดับที่
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.43	.328	มาก	7
2. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	4.42	.273	มาก	9
3. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.46	.288	มาก	3
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษา	4.44	.285	มาก	5
5. การนิเทศการศึกษา	4.43	.274	มาก	8
6. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.47	.340	มาก	2
7. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.46	.366	มาก	4
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.44	.324	มาก	6
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ	4.49	.298	มาก	1
รวม	4.44	.190	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = .190) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพฯ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศการศึกษาการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .298) รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .340) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = .273) ตามลำดับ

ตาราง 2 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมรายด้านและโดยรวมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน	ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D	t	p-Value
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ปริญญาตรี	4.38	0.339	-4.627	.002**
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.57	0.254		
2. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	ปริญญาตรี	4.43	0.250	0.691	.000*
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.40	0.329		
3. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ปริญญาตรี	4.43	0.290	-3.299	.426
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.55	0.264		
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	ปริญญาตรี	4.43	0.283	-1.069	.538
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.47	0.290		
5. การนิเทศการศึกษา	ปริญญาตรี	4.39	0.273	-3.920	.959
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.53	0.249		
6. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	ปริญญาตรี	4.42	0.338	-4.333	.552
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.61	0.304		
7. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ปริญญาตรี	4.42	0.359	-2.948	.383
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.57	0.362		
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	ปริญญาตรี	4.41	0.339	-2.743	.046*
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.53	0.264		
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	ปริญญาตรี	4.47	0.293	-1.914	.614
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.55	0.304		
รวม	ปริญญาตรี	4.42	0.191	-4.546	.010*
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.53	0.165		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนมาก ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์

การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.247	3	0.749	7.524	.000**
	ภายในกลุ่ม	23.594	237	0.100		
	รวม	25.841	240			
2. การวัดผล ประเมินผล และเทียบ โอนผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.641	3	0.547	7.966	.000**
	ภายในกลุ่ม	16.278	237	0.069		
	รวม	17.919	240			
3. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.145	3	0.715	9.514	.000**
	ภายในกลุ่ม	17.811	237	0.075		
	รวม	19.956	240			
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.765	3	0.255	3.219	.023*
	ภายในกลุ่ม	18.779	237	0.079		
	รวม	19.544	240			
5. การนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.869	3	0.623	9.171	.000**
	ภายในกลุ่ม	16.099	237	0.068		
	รวม	17.968	240			
6. การจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	6.214	3	2.071	22.836	.000**
	ภายในกลุ่ม	21.495	237	0.091		
	รวม	27.709	240			
7. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	1.614	3	0.538	4.187	.007**
	ภายในกลุ่ม	30.453	237	0.128		
	รวม	32.067	240			
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	7.275	3	2.425	32.072	.000**
	ภายในกลุ่ม	17.921	237	0.076		
	รวม	25.196	240			
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.226	3	0.409	4.815	.003**
	ภายในกลุ่ม	20.109	237	0.085		
	รวม	21.335	240			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.601	3	0.534	17.719	.000**
	ภายในกลุ่ม	7.137	237	0.030		
	รวม	8.737	240			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ทั้งหมดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.682	2	0.341	3.224	.042*
	ภายในกลุ่ม	25.159	238	0.106		
	รวม	25.841	240			
2. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.477	2	0.238	3.253	.040*
	ภายในกลุ่ม	17.442	238	0.073		
	รวม	17.919	240			
3. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.476	2	0.238	2.906	.057
	ภายในกลุ่ม	19.480	238	0.082		
	รวม	19.956	240			
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.133	2	0.067	0.816	.443
	ภายในกลุ่ม	19.411	238	0.082		
	รวม	19.544	240			
5. การนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.532	2	0.266	3.628	.028*
	ภายในกลุ่ม	17.437	238	0.073		
	รวม	17.968	240			
6. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.235	2	0.117	1.016	.363
	ภายในกลุ่ม	27.474	238	0.115		
	รวม	27.709	240			
7. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.313	2	0.156	1.171	.312
	ภายในกลุ่ม	31.754	238	0.133		
	รวม	32.067	240			
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.065	2	0.032	0.306	.736
	ภายในกลุ่ม	25.131	238	0.106		
	รวม	25.196	240			

การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.961	2	0.481	5.615	.004*
	ภายในกลุ่ม	20.374	238	0.086		
	รวม	21.335	240			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.185	2	0.093	2.575	.078
	ภายในกลุ่ม	8.552	238	0.036		
	รวม	8.737	240			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงดำเนินการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธี Scheffe เพื่อพิจารณาว่าขนาดของสถานศึกษาใดมีความแตกต่างกัน

ผลสรุป ผลวิจัยแต่ละด้านจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 5 ท่าน แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 9 ด้าน มีความคิดเห็นที่คล้ายและตรงกัน ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมวิเคราะห์ ออกแบบ และปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องบริบทผู้เรียน และเพิ่มประสิทธิภาพในการนำหลักสูตรไปใช้จริง ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนครูมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางและเกณฑ์ประเมิน และสอดคล้องการสอนการประเมินตามสภาพจริงสะท้อนศักยภาพผู้เรียนได้ชัดเจน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาส่งเสริมศักยภาพครูด้านเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มความมั่นใจและประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้เทคโนโลยีช่วยกระตุ้นความสนใจผู้เรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนแก้ปัญหาและพัฒนาการสอนช่วยยกระดับทักษะวิชาชีพครูและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ด้านการนิเทศการศึกษานเน้นการนิเทศเชิงพัฒนาและให้คำปรึกษาการนิเทศแบบกัลยาณมิตรสร้างบรรยากาศเชิงบวกและส่งเสริมการพัฒนาการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษามุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเปิดโอกาสให้ครูเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกและการแลกเปลี่ยนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้จัดหาแหล่งเรียนรู้หลากหลายทั้งในและนอก

สถานศึกษา เชื่อมโยงชุมชนกับการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูในระบบประกันคุณภาพ และพัฒนาคุณภาพอย่างยั่งยืน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

2. การเปรียบเทียบ

2.1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูในสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ไม่แตกต่างกัน แต่ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การนิเทศการศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร สรุปแต่ละด้านดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมออกแบบและทบทวนหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนกำหนดนโยบายการประเมินที่หลากหลาย โปร่งใส เป็นธรรม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ส่งเสริมการประเมินเพื่อพัฒนา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี การศึกษาจัดสรรงบประมาณและนโยบายด้านเทคโนโลยี เพื่อให้มีสื่อและอุปกรณ์ที่เพียงพอและเหมาะสมพัฒนาศักยภาพครู และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนและนำผลวิจัยไปพัฒนาการสอนและโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ด้านการนิเทศการศึกษาดำเนินการนิเทศแบบมีส่วนร่วม เน้นการช่วยเหลือ สร้างบรรยากาศกัลยาณมิตรและการพัฒนาตนเองของครู ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและพัฒนาศักยภาพครูอย่างต่อเนื่อง สร้างทีมครูและ PLC ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องและผลักดัน Active Learning ในระดับนโยบายสถานศึกษาส่งเสริมการทดลองนวัตกรรม ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้พัฒนาเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ประเมินผลและความพึงพอใจ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา จัดระบบประกันคุณภาพแบบมีส่วนร่วม ติดตามประเมินผลและใช้ข้อมูลพัฒนา พร้อมเปิดโอกาสให้ครู สะท้อนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. พบว่า การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากความสำคัญในการบริหารสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการเป็นหน้าที่หลักในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ ดังนั้น งานวิชาการจึงเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พิชชาพร ชัยบุญมา (2562) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญสูงสุด เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา เนื่องจากเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกประเภทในสถานศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและมาตรฐานที่กำหนด และเป็นตัวชี้วัดการมีมาตรฐานและคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

2.1 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมรายด้านและโดยรวมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าครูในสถานศึกษาที่มีระดับ การศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิป นามรักษ์ (2560) ได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูใน การบริหารงานวิชาการในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2 การจำแนกตามวุฒิการศึกษาแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในระดับปานกลาง

2.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต สายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชชาพร ชัยบุญมา (2562) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการของครู ในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของครูจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน โดยครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 10-20 ปี มีส่วนร่วม สูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

2.3 การมีส่วนร่วมต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการมีส่วนร่วมในงานวิชาการตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่าง ชัดเจน เนื่องจากมีโครงสร้างการบริหารที่เป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอธิป นามรักษ์ (2560) ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

3. พบว่าแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร มุ่งเน้นการสร้างระบบการทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยให้ครูเป็น พลังสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ซึ่งควรกำหนดนโยบายที่หลากหลาย โปร่งใส และเป็นธรรม เปิดโอกาสให้ครู และผู้บริหารร่วมกันกำหนดเกณฑ์และปฏิทินการประเมินอย่างเป็นระบบ เน้นการประเมินเพื่อพัฒนา (Assessment for Learning) และการประเมินตามสภาพจริง ควบคู่กับการพัฒนาเครื่องมือและนวัตกรรม การประเมินที่สอดคล้องกับบริบทผู้เรียน ทั้งนี้เป็นไปตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งให้การ วัดผลสนับสนุนการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้อย่างแท้จริง ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรเปิด โอกาสให้ครูมีส่วนร่วมตั้งแต่การวิเคราะห์บริบท ออกแบบ โครงสร้างหลักสูตร ไปจนถึงการติดตามและ

ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารควรส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มสาระ แต่งตั้งครูแกนนำ และสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้หลักสูตรมีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับผู้เรียน และตอบสนองนโยบายการศึกษาอย่างมีคุณภาพและด้านการศึกษา ควรปรับบทบาทการนิเทศให้เป็นกระบวนการพัฒนา เน้นการมีส่วนร่วม การให้คำปรึกษา และการสะท้อนผลอย่างสร้างสรรค์ มากกว่าการควบคุมตรวจสอบ วางแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ เปิดพื้นที่ให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ในบรรยากาศแบบกัลยาณมิตร ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนควรพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล ให้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับสมรรถนะผู้เรียน พร้อมส่งเสริมการเทียบโอนผลการเรียนอย่างเป็นมาตรฐานตามแนวทางของ กระทรวงศึกษาธิการ
2. การนิเทศการศึกษาควรส่งเสริมการนิเทศแบบกัลยาณมิตรและ PLC เพื่อพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
3. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทผู้เรียน และชุมชน พร้อม บูรณาการทักษะในศตวรรษที่ 21 และการมีส่วนร่วมของครูทุกกลุ่มสาระ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร” ไปยังสถานศึกษาในเขตพื้นที่อื่นของ กรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาและเพิ่มความครอบคลุมของข้อมูลในสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ควรศึกษาเกี่ยว “การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร” ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
3. การศึกษาวิจัย โดยเพิ่มการสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่มกับครูและผู้บริหาร ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่สะท้อนบริบทการปฏิบัติงานจริงมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: อริยสงฆ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *มาตรฐานการศึกษาชาติ*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กมล ภูประเสริฐ. (2554). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. เสริมสินพีรเพรสซิสเต็ม
- ช่อผกา ศรีจันทร์อินทร์. (2561). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). มินเซอร์วิส ซัพพลาย.
- พิชชาพร ชัยบุญมา. (2562). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก*. [สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุทธิศรี คำมะโน. (2560). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของกลุ่มสหวิทยาเขตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2568). *รายงานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ปี 2564*. <https://online.fliphtml5.com/ktvxf/iqnx/#p=1>.
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2566). *แผนปฏิบัติการราชการประจำปี พ.ศ. 2567* สำนักงานการศึกษา. แอล.เอ็น.พี. เอ็นจิเนียริ่ง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง). (2557). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2557*. กรุงเทพมหานคร: หน่วยงานผู้จัดทำ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. พริกหวานกราฟฟิค.
- เหมภัส เหลลาแหลม. (2564). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- อธิป นามรักษ์ (2560). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.

Kimbrough, B. and Nunnery, Y. (1998). *Educational Administration: An Introduction*. New York: Macmillan.

Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. *Attitude Theory and Measurement*. Fishbein, Martin, Ed. Wiley & Son.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.